

bømme, at Lovgivningsarbejdet er ret godt begyndt, og det er jo et gammelt Ord: Godt begyndt er halvt fuldendt. Jeg vil haabe med Hensyn til det foreliggende Lovforslag, som jo er saa godt begyndt, at man maa naa til en heldig Fuldbendelse endnu i denne Samling.

M. Nielsen: Jeg beklager, at det ærede Medlem fra Beringe (S. Holm) ikke kan være stemt for Bestemmelsen i § 1 om, at den ordentlige Skolegang udvides til 14 Aars Alderen, eller at Udskrivningen med 13 Aars Alderen ikke længere skal kunne finde Sted. Det ærede Medlem gjorde sig skyldig i en lille Unøjagtighed i sine Udtryk. Han sagde: Lad os nu ikke indføre tvungen Skolegang til 14 Aars Alderen. Det behøve vi ikke at gøre, for den er indført, derimod er Bestemmelsen om Udskrivning med 13 Aars Alderen en Undtagelsesbestemmelse, men en Undtagelsesbestemmelse, som ikke saa Steder misbruges. Ganske vist er der af Kultusministeriet stillet Forlangende om, at de Børn, der udskrives med 13 Aars Alderen, skulle have mg. i hvert enkelt Fag, men det kan der ogsaa gaas paa Afkord med, og der gaas paa Afkord med det ret mange Steder. (Ubrudt af: Ja, af Præster). Nej, særlig fra Skolekommissionsmedlemmers Side. Jeg har tidligere brudt en Sans med det ærede Medlem for Odense Amts 8de Valgkreds (S. Holm) og med det ærede Medlem fra Næsens (M. Berntsen) om Religionsundervisningen i Skolen, og det er temmelig mærkværdigt, fordi vi tre i øvrigt se ens paa denne Sag. Nu er jeg kommen til en nærmere Forstaaelse med det ærede Medlem for Odense Amts 8de Valgkreds, og jeg haaber at komme til en nærmere Forstaaelse med det ærede Medlem fra Næsens saaledes, at vi alle tre blive enige om, at man ikke stiller bestemte Fordringer om, at der i Loven skal komme en Bestemmelse om, at Bibelhistorien lægges til Grund, da man ikke behøver det. Kultusministeriet har ved en Skrivelse af 9de April 1887 udtalt, at det maa overlades til Lærerne, om de ville lægge Bibelhistorien til Grund og indføre Lærebogen som udfylgende Ved eller omvendt. Og deri er jeg overbevist om, at den højtærede nuværende Kultusminister er enig med den Kultusminister, som i 1887 udsendte denne Skrivelse. Der er saaledes, synes det mig, givet Lærerne al ønskelig Frihed. — Jeg antog forleden Dag, at den højtærede nuværende Kultusminister derimod ikke var enig med sin Forgænger i Fortolkningen af § 9 i Loven af 8de Marts 1856. Jeg beklager, at den højtærede Minister udtalte, at han

tværtimod var enig deri, selv om jeg ikke er gaaet saa vidt, som den højtærede Minister forudsatte, at jeg er bleven bedrøvet derover — det er jeg ganske vist ikke, jeg er snarere bleven forbauset derover. Jeg er nødt til at gøre opmærksom paa de Forhandlinger, der gik for sig, da denne Lov af 8de Marts 1856 blev vedtagen. Da stillede der et Forslag om, at hvor der nu staar det Udtryk, som jeg har nævnt, skulde der staa et andet. Jeg vil bede ærede Medlemmer, som have Interesse for denne Sag, om at lægge Mærke til, hvad der nu staar i Loven. Der staar: „Finder Skoledirektionen eller Biskoppen ingen af de foreslaaede Skiftet eller værdig til Embedet, tilbagesendes Forslaget til Sogneforstanderstabet med Angivelse af de Grunde, hvorfor det er forkastet.“ Ved Lovforslagets anden Behandling blev der stillet et Forslag om, at der skulde staa: „Finder Skoledirektionen, at ingen af de foreslaaede bør beskiftes“, saa sende de Forslaget tilbage. Dette Forslag saldt ved anden Behandling, og S. A. Hansen stillede til tredje Behandling et Forslag, som lød saaledes: „Den taldsberettigede vælger da Læreren blandt de tre, der ere indstillede af vedkommende Borgerrepræsentation eller Sogneforstanderstab“. Dette Forslag tog han tilbage, og saa vedtoges det Endringsforslag, som nu er Ordlyden i Loven. Jeg haaber, den ærede Formand vil tillade mig at læse lidt op af Ordføreren, S. A. Hansens Udtalelser den Gang. Ministeren Hall og S. A. Hansen vare enige om, at det var et surt Væble for Moltallet at bide i, og S. A. Hansen siger da: „Jeg ved, det er et meget surt Væble, men man maa haabe at de vedkommende, naar de ville benytte sig af denne Regel, ikke ville benytte den, uden hvor det virkelig kan paavises, at ingen af de foreslaaede har været skiftet eller værdig til at overdrages Embedet“. Det er altsaa Ordføreren's Udtalelse, da dette Endringsforslag blev vedtaget. 3 Oktober 1856, 6 Maaneder efter, at Loven var vedtagen, kom der en Forespørgsel ind til den daværende Kultusminister Hall, som biftodes af daværende Overstoledirektør Monrad, altsaa ret vægtige Navne, om hvorledes det Udtryk i Loven skulde forstås: Funder Skoledirektionen og Biskoppen ingen af de foreslaaede skiftet eller værdig, saa tilbagesendes Forslaget. Jeg haaber vedblivende, at den højtærede Formand giver mig Lov til at læse disse enkelte Stykker op, da det er nødvendigt for at belyse det, jeg her siger. Da udtalte Hall og Monrad i Fællesskab, kan man vel sige, at „ikke skiftet og værdig“ skal ikke forstås som „absolut uskiftet eller uværdig“, men det skal heller ikke forstås